దైవసంఘటన

శ్రీమతి వెలిదండ చూడికుడుత్తమ్మ

"నేను ఆరేళ్ళపిల్లనుగా ఉన్నప్పుడే మాతల్లి ఇంకొకకానుపుకని తాను ఆబిడ్డ-నన్నువిడిచి పరలోకగతులైనారు. నా మేనత్త యమున మా ఇంటికివచ్చి కార్యాలు అయింతరువాత తాను ప్రయాణమగుచుండగా మాతండ్రి ఆమెనుచూచి కన్నీరువిడుస్తూ నన్ను తనఒడిలో కూర్చోబెట్టుకుని "యమునా! నీవీ బిడ్డను తీసుకొనివెళ్లి సంరక్షిస్తావని నిన్ను బ్రతిమాలుతున్నాను. ఇది పుట్టినప్పటినుంచి నీకడుపులో వేయవలెననియే మనమందరమూ అనుకుంటూ ఉండేవాళ్లము. తల్లిచేతితో నీ కప్పగింపబడే భాగ్యము ఈ చిన్నబిడ్డ నోచుకొనలేదు. భగవంతుడు ఇలాగ సంకల్పించగా అన్యథా ఏలాగు జరుగుతుంది?" అని వెక్కి-వెక్కి ఏడవడం మొదలుపెట్టాడు. మామేనత్త కన్నీరుకారుస్తూ అన్నగారినిఓదార్చి రెండుమూడు రోజులకు నన్ను తీసికొని తనభర్త ఉద్యోగపుటూరగు కటకమునకు ప్రయాణమయింది.

మేమక్కడికి 7-40 నిమిషములకు చేరాము. మా బావ శంకరరావు రైలుకువచ్చాడు. పరీక్షలు ముందరని ఈమారు మా అత్త మాబావను ఇంటివద్దవదలి వచ్చేసింది గాని పండక్కు మా ఇంటికి వచ్చినప్పుడల్లా మా బావనుకూడా తీసుకువస్తూనే వుండేది. అప్పుడు మాఅత్త మా అమ్మకూడా మమ్మల్నిద్దరినీ బొమ్మలతో ఆడిస్తూ సంతోషించేవారు. మేమిద్దరంకూడా 'బావా' అంటే 'సావిత్రీ'అని పిల్చుకుంటూ ఎంతో సంతోషంగా ఆడుకునేవాళ్లము. అందుకని నన్ను చూడ్డంతోటే ఒక్కగంతున రైల్లోకివచ్చి నన్ను చెయ్యిబట్టుకుని దింపాడు. అరగంటలో మేమందరమూ ఇంట్లోచేరాము. మాఅత్త ఇంట్లో ఉన్నవీ లేనివీ చూసుకుంటూ భోజనపుటేర్పాటుకు వంటఇంట్లో ప్రవేశించింది. మా మామయ్య బజారుకువెళ్లారు. ఇక ఇంటంతటికీ చిక్కింది మే మిద్దరమూను. మా వదిన చిన్నపిల్ల. నేనీవరకెప్పుడూ వాళ్ల ఇంటికి వెళ్లలేదు. మా బావ నాచేయి పట్టుకుని తాను చదువుకునేగది, తాను కుట్టించుకున్న కొత్తరకపు దుస్తులూ, అప్పుడప్పుడూ తినటానికని కొనుక్కొని దాచుకున్న బిస్కెత్తు డబ్బాలుచూపిస్తూ నాకోనాల్గు బిస్కత్తులు ఇచ్చి తనచెల్లికి రెండిచ్చి తానూ ఇన్నితిన్నాడు. నాకుకూడా మాబావచూపించే చనవూ సరదావల్ల కొత్తఇల్లనే జంకు, మా అమ్మ పోయిందనే వెలితి కనబడకుండా పోయింది.

ఈలాగే కులాసాగా రోజులు గడిచిపోతూఉన్నాయి. మా ఇద్దరిమధ్య అమితమైనప్రేమ వాత్సల్యాలు వృద్ధిపొందుతూ ఉండేవి. ఒక్కనిముషమైనా ఒకరినివిడిచి ఇంకొకరం ఉండేవాళ్లంకాము. అన్నం తింటూ ఉన్నప్పుడు, తోటలో దొంగాటలాడుతూ ఉన్నప్పుడు, వీధిలో షికారువెళ్లుతూ ఉన్నప్పుడు ఎప్పుడూ నేనూ కూడానేఉండేదాన్ని. మా అత్తయ్యకూడా నన్ను ఎంతోముద్దుగా చూస్తూ ఉండేది.

క్రమంగా నాకూ మా బావకూ యుక్తవయస్సులు వచ్చాయి. మునుపటంత ధారాళంగా నేను మాబావ దగ్గరకు వెళ్లలేకపోయేదాన్ని. మా బావమాత్రం తన స్వభావాన్ని వదలిపెట్టకపోవడమే కాకుండా తన కవసరమైన పనులన్నీకూడా నాచేత దండించైనా చేయించుకునితీరేవాడు. నేనుకూడా సిగ్గు అన్నది నన్ను అడ్డకుంటే అంతకంటే ఎక్కువ ఉత్సాహంగాచేయుటకు సిద్ధపడేదాన్ని. ఇవన్నీ ఒకకంట కనిబెడుతూఉన్న మా అత్తమామలిద్దరూ ఆలోచించి బావ బి. ఎ. పరీక్షకాగానే మా ఇద్దరికీ వివాహమును త్వరలో జరిగించటానికి ఏర్పాటు చేసుకున్నారు.

మాకు వివాహమైన కొద్దిరోజులకి మా తండ్రిగారున్నూ చనిపోయినారు.

కొద్దిరోజులలోనే నా భర్తకు కలకత్తా రైల్వేకంపెనీలో 150 రూ|| జీతమై మేమిద్దరమూ వేరింటి కాపురము చేయవలసివచ్చింది. మా అత్త సంరక్షణక్రింద హాయిగా ఏపూచీలేకుండా కాలంగడపిన నాకు ఈ కలకత్తాప్రయాణము కొంచము కష్టమే అనిపించింది. ఆర్డరు వచ్చి రావటంతోటే ఎక్కువ సంతోషంతో నా భర్తగారు నాదగ్గరకువచ్చి "సావిత్రీ! రేపే మన ఇద్దరిప్రయాణము. అక్కడకూడా మనమిద్దరమే ఉండాలిసుమా. అక్కడ చూడవలసినవి, అనుభవించవలసినవి కావలసినవన్ని ఉన్నవి. నా బట్టలు నా సామాను, నీబట్టలు నీసామాను జాగ్రత్తగా సర్దుకోవాలి రా" అని అంటూ నాతోకూడా సామాను సర్దేందుకు మొదలుపెట్టారు.

కలకత్తాలో మా కాపురము మూడు సంవత్సరములు హాయిగా గడిచిపోయాయి. మా కుటుంబానికి తీరని కష్టములు సంభవించాయి. అకస్మాత్తుగా మా అత్తమామలు మా ఆడబడుచుగారి పెనిమిటి ముగ్గురు కొన్ని నెలలు హెచ్చు తగ్గువగా కాలధర్మమందేరు. మా ఆడబడుచు పెనిమిటిపోగానే ఆమెను మా ఇంటికి తేవలసివచ్చింది. ఆమె చిన్నప్పుడు ముద్దుచేతనైతేనేమి, పెంకితనము చేతనైతేనేమి, చదువుకోవటానికిగాని అదుపాజ్ఞల్లో ఉండటానికిగాని అలవాటుపడిన మనిషి కాదు. మొత్తంమీద కొంటెతనంమాత్రం ఎక్కువ. ఆమె మావద్దకు వచ్చినప్పటినుండి నన్నుచూస్తే కొఱకొఱలాడుతూ ఉండేది. పాపము చిన్నతనాన ఈ దురవస్థ వచ్చిందిగదా అని నే నేచీరకొనుక్కున్నా, ఏవింతవస్తువు కొనుక్కున్నా, ఎక్కడికివెళ్లినా ఆమె సంగతినే ముందుచూసి మరీ నా సంగతిని చూచుకునేదాన్ని. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆమె అన్నగారే ఆమె వేషభాషలకు, అసూయా స్వభావానికి, విసుక్కుంటూ మందలింపబోయేవారు. గాని నేను ఆయనకు సర్దిచెబుతూ నామీద ఆమె మరీ దుఃఖపడునని బ్రతిమలాడేదాన్ని. నేను సర్దుకుంటూ తిరుగుతున్న కొద్దీ ఆమె స్వేచ్ఛావిహారం హద్దు దాటుతూవచ్చింది.

ఒకరోజు సాయంకాలం 7 గంటలకు మామూలుగా నేను వంటలోఉన్నాను. మావారు 8½ అవుతేనేగాని ఇంటికివచ్చే అలవాటులేదు. ఆనాడు మాచాకలి 'ఏదో పనిఉంది, బాబుగారు వచ్చునప్పటికి వస్తాను' అనిచెప్పి వెళ్లిపోయినాడు. నాకు దొడ్డివైపున ఉన్నగదిలో ఏదోసందడి అవుతూఉన్నట్లు, ఏదో రహస్యంగా మాటాడుతున్నట్లు చిన్న అనుమానంకలిగింది. మా ఆడబడుచు కొన్నిదినములనుండి మా ఇంటి కెదురుగా కొత్తగా దిగిన ఒక నాయుడి కుటుంబముతో స్నేహంగా తిరగటం, అరమరభ్యంతరాలు లేకుండా హాస్యాలు ఆడుకోవటం నేను కనిపెట్టుతూనే ఉన్నాను. అందుకని నే నెరగనట్టే ఆవైపైనా వెళ్లకుండా తప్పించుకున్నాను. కాని దైవఘటన వేరుగాఉన్నది. నా భర్తగారు రావలసినవేళకంటె చాల ముందుగా వచ్చారు. నాకాళ్లు గడగడలాడాయి. ఆమెకు అన్నగారు వచ్చారని తెలియపర్చాలి. తెలిపితే ముప్పు, తెలుపకుంటేముప్పు ఏం చేయటానికి తోచలేదు. చివరకు తెగించి ఏదోపని ఉన్నట్లుగా ఆ వైపులకువెళ్లి "కామేశ్వరీ! మీ అన్నగారు పిలుస్తున్నారు" అని ప్రాణం ఉగ్గబట్టుకొని పిల్చాను.

వెంటనే కామేశ్వరి ఒళ్లు సవరించుకుంటూ ఏమీ ఎరగనట్టు ఇవతలికిరావటం, ఆ నాయుడు గోడదూకి పారిపోవటం ఒక్కసారి సంభవించింది. గాని నేను వాళ్లవ్యాపారాన్ని కనిపెట్టానని బాగా వాళ్లకు నమ్మకం కుదిరింది. ఆమె మనస్సులో నామీద ధూమానలం బయలుదేరింది. ఏవిధంగానైనా నామీద నాభర్తకుండే అనురాగలతను సమూలంగా తెంచి నన్ను పాడుచేయాలని గట్టిపట్టుపట్టింది.

ఆ నాయుడిభార్య ఒకమోస్తరు అందగత్తె. తరుచు ఆమె మా కామేశ్వరివద్దకురావటం, నాభర్త గారు హాల్లోకూర్చుని ఉంటూఉంటే ఆ యిద్దరు ఆ ఎదుటిగదిలోనే ఏదో నెపంపెట్టుకుని కాలక్షేపం చేస్తూ ఉండేవారు. నా అదృష్టంకొద్దీ నాకూ ఆ రోజుల్లోనే నలత ప్రారంభించింది. అందువల్ల అన్నిపనులూ కామేశ్వరే జరుపవలసివచ్చేది. నా కంతకంతకూ జ్వరముహెచ్చి మేడ దిగలేనిస్థితిలోనికి వచ్చాను. డాక్టరు వచ్చిచూచి పోతూఉన్నాడు. ఒకరోజు నా భర్తగారు రోజూ వస్తూఉన్నట్టుగా వంటరిగారాక ఆనాయుడితో ఏదో మాట్లాడుతూ నా దగ్గరకువచ్చారు. నా కతనిని చూడంగానే ఒకవిధమైన భయోత్పాతమైంది. నాభర్త ఇది ఏదీ కనిపెట్టనేలేదు. అతనిని కొంచందూరంలో కూర్చోబెట్టి ఆయన నామంచంమీద కూర్చుని "ఏమి సావిత్రీ! ఎలాగున్నది? నేనీ వంటరితనాన్ని భరించలేకుండా ఉన్నాను. ఇంటికివస్తే నాతో చనువుగా మాటాడేవాళ్లు లేకపోతే నాకుతోచదు. దేవుడు నాకీలాంటి స్వభావంపెట్టడం ఒక దురదృష్టమే." అని విచారంగా పలికారు. నేనూ సవిమర్శంగా ఆయనవైపుచూస్తూ "ఇందులో నాలోపమేమున్నది. భగవత్సంకల్పం నాయడల ఈలాగుంటూంటే ఎదురీదటానికి నావల్లనవునా? అయినా ఇప్పుడు కొంచము నయంగానే ఉంటున్నదిగదా! మీరు ధైర్యముతెచ్చుకొని నాకు ధైర్యమీయవలెనుగాని మీరే తొందరపడిన ఇంక నేనేమిచెప్పను" అని అంటూ ఆ నాయడ్నిచూచి "ఆయనెవరు?" అని అడిగాను. ఆ ప్రశ్నకు సరియైన జవాబీయుటకు దొంగతనం చేస్తూఉన్నట్టు కనబడ్డారు. మునుపెప్పుడూ ఇటువంటి స్వభావం ఆయనలో లేకపోవడంవల్ల నేనూ ఇక ముదరికించకుండా ఊరకున్నాను. ఇంకా ఏవేవో రెండుమూడు ఊసుపోని సంగతులుమాట్లాడి క్రిందికి అతనితో దిగిపోయినారు.

నేను పూర్తిగా మంచం దిగటానికి సుమారు 3 నెలలుపట్టింది. మొదట్లో ప్రతి నిమిష నిమిషానికి వచ్చి నా యోగక్షేమం కనుక్కుంటూ ఉండేవారు. అంతకంతకూ ఆయనదర్శనమే నాకు అపురూపమై పోయింది. మామూలుగా ఇచ్చేజీతము నాచేతికిరావటం ఆగిపోయింది. సంగతి సందర్భాలు పూర్తిగా నాకు బోధపడినవి. నా ఆడబడుచు పట్టినపట్టు నెరవేర్చుకుంది. నాకొంపకు చిచ్చుముట్టించింది. నాభర్తను మందలించుదామని ఎన్నిసార్లు నేను ప్రయత్నించినా ఆయనదర్శనమూ దుర్లభమైంది. నాకూ సాహసము లేకపోయింది. ఎందుకంటె మొదటినుంచీ ఆయన స్వభావము నేనెరుగుదును. ఆయనే తన ఇష్టానుసారము పోవలసినవారేగాని అంతు కనుక్కొనేవరకు వెనక్కుతిరిగేవారుకారు. ఒకరోజు మేడమీద ఆయన వంటరిగా కూర్చుని ఏదో ఆలోచిస్తూ ఉన్నారు. అదేసమయమనుకుని తెగించి నేనువెళ్లి నిల్చున్నాను. నన్నుచూచి చిరునవ్వునవ్వారు. నాకుమాత్రం పట్టలేని దుఃఖంవచ్చింది. ఆయన నాముఖం ఎత్తి కన్నీరుతుడుస్తూ "ఎందుకీలాగు వెఱ్ఱిదానిలాగు ఏడుస్తున్నావు! నీకు జరిగిన లోపమేమిటి? నేను మునుపట్లాగ కనబడటంలేదనేనా? నీవందుకు విచారించకూడదు. ఒక్కొక్క సమయంలో ఒక్కొక్కవిధంగా వ్యక్తి మారుతాడనే ప్రకృతి రహస్యం తెలుసుకొని నిదానించాలి." అని నన్ను ఓదార్చారు. ఆమాటలు శూలములవలె నాటాయి. ప్రత్యక్షంగా తనమార్పును సమర్థించుకుంటూ ఉన్నమనిషితో నేనేం మాట్లాడగలను? నేనేం వ్యతిరేకంగా మాటాడిన ఈమాత్రం సానుభూతీ దొరకదని నాకు బాగాతెలుసు. కాని కంటి నీరాగలేదు. ఆలాగేనిల్చుని నేను "మీవంటివారుకూడా ఇంతత్వరలో నిష్కారణంగా మన ఇద్దరి చిన్నప్పటినుంచీ మనతోకూడా అవిచ్ఛిన్నంగా వృద్ధిపొందుతూవున్న మన శాశ్వతానురాగలతను నూలుపోచకన్న కనికష్టంగా త్రెంపుకుందుకు సాహసిస్తారని నేను కల్లోకూడా ఊహించలేదు. స్ఫటికమువలెనున్న మీ పవిత్రహృదయం ఇట్టి పరి

ణామాన్ని పొందటం నా దురదృష్టమే అని భావించి ఊరుకోవలసినదేకదా." ఇంక నేను ఒక్కమాటను కూడా పలకలేకపోయాను. ఆయన ఇంకా ఏమీ ఎక్కువమాటాడక "మరేం భయంలేదు. నీకోరిక నేను కనబడటమేకదా? సరేలే. నాకుపని ఉన్నది" అని అంటూ నావైపుచూడనైన చూడకుండా క్రిందికిదిగి వెళ్లిపోయినారు. నేనలాగే స్థాణువునైపోయినాను. నాకేమి చేయుటకుతోచలేదు. అలాగే ఆ మంచంమీద ఏడుస్తూ ఎంతసేపున్నానో ఆ పరమాత్మునికే తెలుసు.

ఈవిధంగా మరో ఆరునెలలు గడిచాయి. నా దౌర్భాగ్యదేవతయే నాల్గువైపులా కనిపిస్తున్నది. ఇంట్లో విలువైన సామానులన్నీ నాయుడు ఇంట్లోకి వెళ్లినవి. చివరకు పండుకొను మంచాలు కూర్చున్న కుర్చీలు సహా నడచినవి. నా వంటిమీద అలంకారములు అప్పులకని, నా మందులకనీ చెప్పి ఆవరకే పూర్తి చేసేరు. ఒకరోజున నా రోజుల దీనతను విచారిస్తూ సావిట్లో కూచున్నాను. నా భర్త జోగుతూ ఇంట్లోకివచ్చి పడ్డారు. నేను దగ్గిరకువెళ్లి మీద చెయివేసి 'ఏమిలాగున్నారు?' అని అడిగాను. నావైపు వెఱ్ఱిచూపు చూస్తూ 'నీవద్ద ఏమైన సొమ్మున్నదా' అని ఆజ్ఞగా అడిగారు. 'మీరెరుగనిది నావద్ద నేమున్నదని' నేను బదులీయగా 'నీ మెడలో ఏబదిరూపాయల విలువగల ఆ మంగళసూత్రమిమ్మని' చేయిజాపారు. ఆ క్షణమందున్న నా మనఃస్థితిని నేనేలాగు చెప్పవలెనో నాకు తెలియదు. నా యావచ్ఛరీరంలోకి ఒక విద్యుచ్ఛక్తి వ్యాపించినట్లైంది. ఏమి బదులివ్వటానికి తోచక కొయ్యబారి నిలబడ్డాను. ఆ ఆలస్యమునకు ఆయన సహించలేక గర్జిస్తూ, 'ఏమీ ఈయదల్చుకోలేదా?' అని తిరిగి అడగ్గా నేను ఏడుస్తూ కాళ్లమీదపడి ఈ పని కూడదని బ్రతిమాలాను, నన్ను ఈ తృప్తితోనైనా ఉండనీయుడని వేడుకున్నాను. మన ఆ జన్మాంత బంధనమును త్రెంపజూచుట చాల పాతకమని వెక్కివెక్కి ఏడ్చాను. ఏమనినను లాభము లేకపోవటం సరిగదా—'ఛీ దుర్మార్గురాలా! నామాటకు బదులాడుతావా? ఈ పీడ ఎప్పుడు వదుల్తుందని చూస్తున్నాను. నీవిక మీద నా కంటికగపడకూడదు అవతలికి పో' అని నా మెడలోని పవిత్రమాంగల్యమును తీసికొని నన్నవతలికి త్రోసి తలుపువేసుకుని ఎక్కడికో వెళ్లిపోయారు.

నన్ను తల్లిలాగు మేమూఊరు వెళ్లినప్పటినుండీ కనిపెటుతూఉన్న మీనాక్షమ్మగారిది మా పొరిగిల్లే. మా సంభాషణ, నన్ను వీధిలోనికి త్రోయడం, నేను గుమ్మములో చతికిలబడి ఏడవడం ఆమె కనిపెట్టింది. నా భర్తగారు గుమ్మముదిగి వెళ్ళగానే 'అబ్బా! ఆ నరపశువు ఎంత పనిచేశాడు' అని అంటూ నావద్దకు వచ్చి 'అమ్మా! సావిత్రీ! దుఃఖపడకు మా కమలతో నీవుకూడా ఒక బిడ్డవని అనుకుంటాను. ఆ దుర్మార్గుడు నీవంటి ఉత్తమురాలియెడ ఇంత నీచంగా ప్రవర్తిస్తాడని నేనింతవరకూ అనుకోలేదు. ఎప్పటికైనా నీ సత్స్వభావమువల్ల అతడు మామూలుస్థితిలోనికి రాక మానుతాడా అని ఆశించాను. వానికేదో మూడబట్టే ఇంత దౌర్జన్యానికి తెగించాడు. ఇంక లే.' అని అంటూ నాచేతిని పట్టుకుని లేవనెత్తుతూ కన్నీరొత్త మొదలిడింది.

మీనాక్షమ్మగారి ఆదరణను నేను మరువలేను. నా భర్తగారు నేను వారింటిలో ఉన్నానని ఆ ఇంటినే వదిలివేశారు. ఎన్ని ఇక్కట్లువచ్చినా భగవంతునికి ఎప్పటికైనా దయరాదా అనే విశ్వాసము నన్ను కొన్నిదినములు జీవితాశలో ఉంచినది. వారింట్లోనే వారి బిడ్డవలె కొంతకాలం గడిపాను. నా భర్తగారి ఆచూకి మీనాక్షమ్మగారికి తెలియుచున్నప్పటికీ నాకు విచారముగా ఉండునని కాబోలు నాతో

ఆ ప్రసంగము ఎత్తేవారు కారు. ఇలాగు సుమారు ఒక సంవత్సరం గడచింది. ఒకరోజు సాయంకాలం నాపేర ఒక కవరు వచ్చింది. విలాసముయొక్క దస్తూరి నా భర్తగారిది. నా వళ్లు వణకింది. ఈశ్వరునకు నామీద అనుగ్రహము కల్గినదని ఆయనకు ధన్యవాదము లర్పించాను. నా చేతులు ఆ జాబును విప్పలేకపోయినవి. నా స్థితినిచూచి మీనాక్షమ్మగారు జాలిపడుతూ తన కూతురగు కమలను చదువమన్నది. ఆమె విప్పి ఈవిధంగా చదివింది.

చి|| సౌ|| సావిత్రికి ఆశీర్వచనములు.

నిన్ను స్మరించుటకునైన అర్హతలేని నీ భర్త తన దీనదశయందు పంపిన ఆఖరు సందేశమును తెలుసుకుని సాహసముచేయక ఇంతవరకు నీవు చూపించిన ఓర్పుతోటే జీవితవిశేషమును గడుపుదువని నమ్ముచున్నాను. నేను నీయడల ఘోరకరమైన అన్యాయమును, దౌర్జన్యమును చూపించి పశువుకన్న హీనముగా ప్రవర్తించిన నన్ను క్షమింప వేడుచున్నాను. నా పాపమునకు తగిన ప్రాయశ్చిత్తమైనది. నావంటి కౄరునకు ఈ ప్రపంచమందు తావులేదు. నా తరువాతి చరిత్ర నీకుచెప్పి నా జీవితమును ఈ హుగ్లీనదీ గర్భమున విడువ దలచితిని. ఆవిధముగా నిన్ను అవమానించి నేను తిన్నగా ఆ రాక్షసింటికి వెళ్లితిని. ఆమె నన్ను లాలిస్తూ అప్పటికి నేను కోరుతూఉన్న ఇంకో బ్రాందిబుడ్డిని నాకందించినది. నేను పరమానందంగా పశుస్వభావంతో విహరించితిని. ఆ సమయంలో నాచేత నా ప్రావిడెంటు ఫండు నాల్గువేలు వ్రాయించుకున్నది. ఇంకొక వారమునకల్లా నా అధికారిమీద నేను చూపించిన అమర్యాదకు నన్ను పనిలోనుండి తొలగించినట్లు ఒకజాబు వచ్చినది. ఈ సంగతి ఆ రాక్షసికి తెలిసే ముందుగా నాచేత వ్రాయించుకునియుండును. ఆమె ఏదో పని ఉందని బొంకి అక్కడనుండి రాజమండ్రికి వెళ్లిపోయినది. ఆమె వారముగోజులలో తిరిగి వస్తానన్న మనిషి నెలకూ రాలేదు. నాచేత ఒక్క కానీ లేదు. నా స్థితినిచూచి ఒక స్నేహితుడు ప్యాసు ఈయగా నేను రాజమండ్రికి వెళ్లేను. ఆ క్రూరురాలి బస కనుక్కొని లోపలికి వెళ్లాను. నన్ను చూచీ చూడ్డంతోనే ఆమె ప్రవర్తించిన ప్రవర్తన నాకు తగినదే అని నేనిప్పుడు తెలుసుకున్నాను. ఒక జవానును పిలిచి ఈ ఒళ్లుతెలియని పశువును లోపలికెందుకు ప్రవేశపెట్టావని గద్దించినది. నేను గిఱ్ఱుమని తిరిగి వీధిలోనికి వచ్చాను. ఆహా! దైవమన్నవాడు ఉన్నాడు. పాపమునకు శిక్ష కలదు. నిన్నెట్టిస్థితిలో నేను దించానో నా కట్టి స్థితియే, అంతకంటె హీనమైన స్థితియే ప్రాప్తించినది. కాని ఏంచేయగలను. అదే బండిలో తిరిగి ఈఊరికి వచ్చాను. అధికారికి క్షమాపణ చెప్పుకున్నాను. లాభములేకపోయినది. నిన్నుచూచి నీ కాళ్లమీద పడవలెనని అనుకున్నాను. నా స్పర్శ నిన్ను మలినపరుచునని మనస్సును మళ్లించుకుని తిన్నగా నదికే వెళ్లిపోవుచున్నాను. ఈ దుర్మార్గుడిని ఈ కృతఘ్నుడిని మరచిపో. నీవెప్పుడూ నమ్మి కొలుస్తూఉన్న ఆ ఈశ్వరుడే నీకు శరణ్యుడు. ఈ లోకములో ఇదే ఆఖరు శెలవు—

అనే జాబును కమలం చదివి ఊరుకున్నది. ఒక పిడుగడచినట్టు వెఱ్ఱిదాననైనాను. ఎంతమంది వద్దంటున్నను నా మేనమామల ఇంటికని ఈ రాజమండ్రికి వచ్చాను. ఆ రాక్షసిని చూచి నా బాధ తీర శపించవలెనని అనుకున్నాను. మళ్లీ తమాయించుకుని ఎందుకూ పనికిరాని ఈ జీవితమెందుకనే తెగువ నన్నీ గోదావరిలోనికి ఈడ్చుకొనిపోయినది"